

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 12. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm1468.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ligesom nemlig Enkelt-Manden staaer i et tredobbelt *aandeligt* Forhold, som Dyrene ikke kiende, nemlig til Gud, sin egen Sjæl og sine Medmennesker, saa er det Samme naturligviis Tilfældet med hvert enkelt Folk og med hele Menneske-Slægten; thi vel har Menneske-Slægten ingen Side-Mænd men dog noget Lignende i de samtidige Folke-Færd, og ligesom nu i det Store Forholdet til Gud speiler sig i *13 Kirke-Samfundet*, saaledes er det af *Skolen* og *Bøgerne* vi lære, hvorvidt et Folk eller Slægten i det Hele til enhver Tid er kommet i Forstand paa sig selv og sine Forhold, eller i *Oplysning*, medens det er *Sta ternes* Forfatning og Begivenheder, som vise, hvorledes Menneskerne betragte og behandle hinanden! Nu er det vist nok en af vor Tids herskende Vildfarelser, at *Staten* ikke behøver at støtte sig til *Kirken* for at staae fast, men en langt farligere Indbildning er det dog, at *Skolen* kan bære *Staten*, og den er desværre saa almindelig herskende, at Man maa frygte for at see alle Stater forsvinde, mens Man *beskriver* deres Kæmpe-Skridt til Fuldkommenhed. Naar nemlig *Lov* og *Ret*, som er *Stats-Grundvolden*, ikke helliges enten af Tro paa en almægtig Dommer eller dog af en nedarvet *Ærbødighed* for Fædrenes Indretninger, da staaer *Staten* kun paa Papiret, thi da er *Lov* og *Ret* kun Sort paa Hvidt, som kan ophæves med et *Penne-Strøg*, og da kommer *Retten* nødvendig til at sidde i *Spyd-Stagen*, fordi denne er meget stærkere end *Pennen*, som *Julius Cæsar* med *Sværdet* i Haanden kort og fyndig lærde *Metellus* med *Pennen* bag Øret, der vilde spærre ham Skat-Kammeret, thi da sagde jo Cæsar: gaaer du ikke afveien, saa slaaer jeg dig ihjel og det er endda meget lettere gjort end sagt!